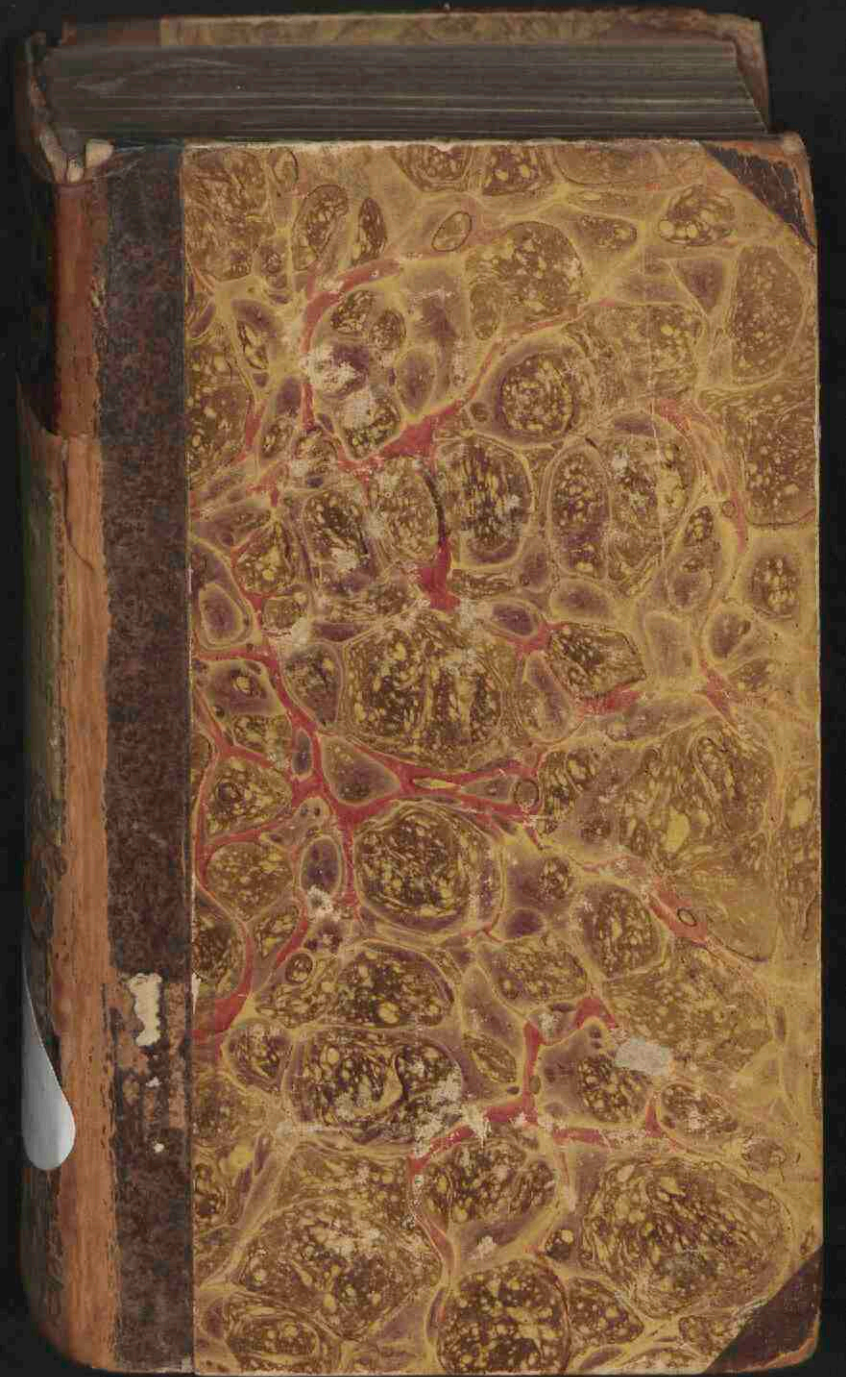
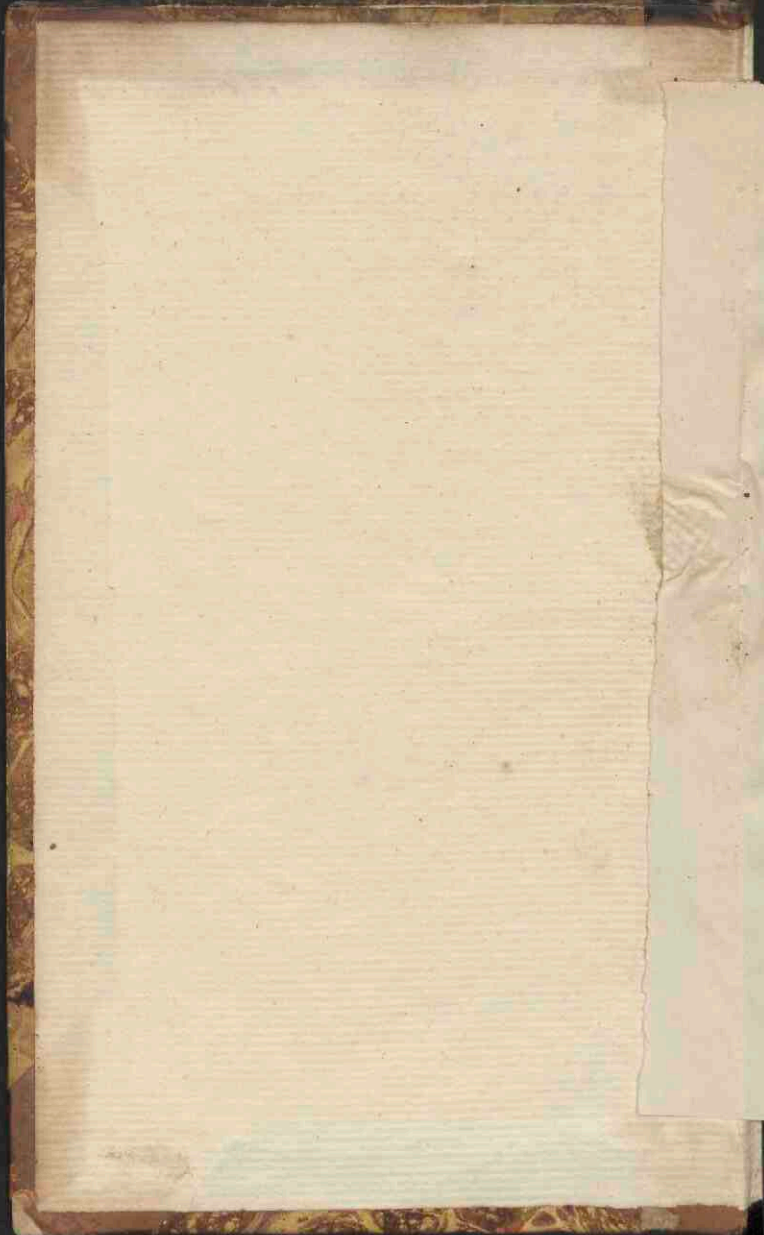




Evangelische herinneringen aan zieken.

<https://hdl.handle.net/1874/351151>



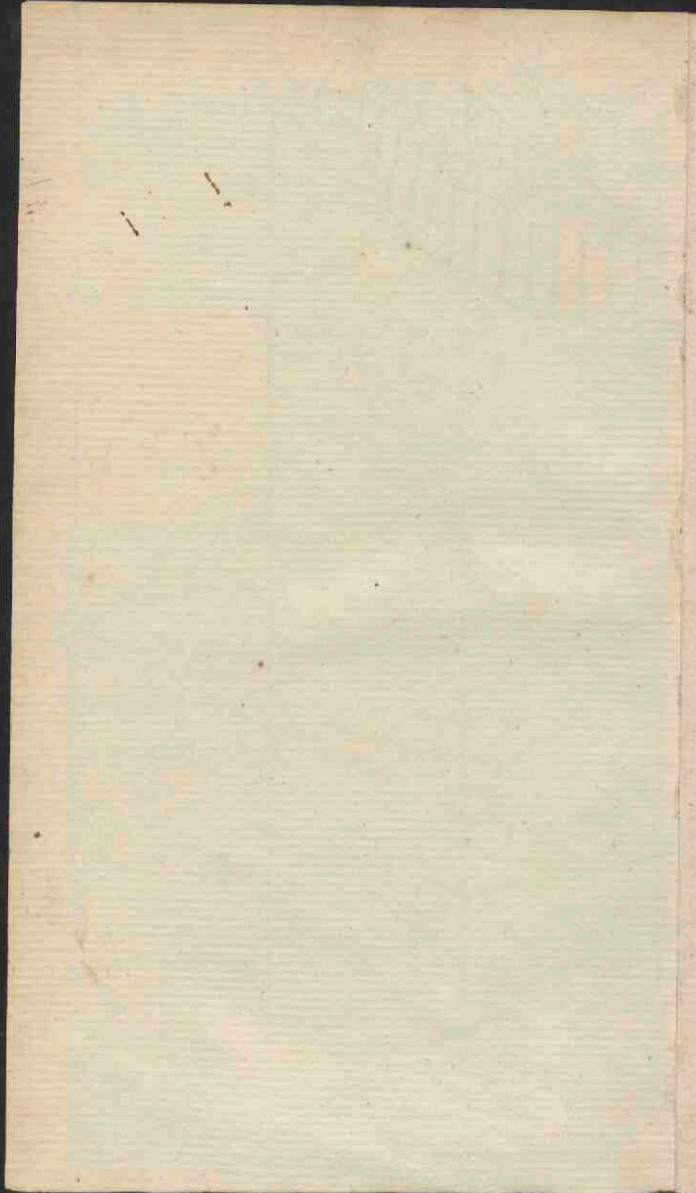


Traité's populaires
par la Société des sçavans
Néerlandais



I. A. 360.





gle

PKE 1322

EVANGELISCHE
Nederlandsch Zendinggenootschap
HERINNERINGEN

(1)

AAN

I $\frac{1}{21}$

K R A N K E N .

TWAALFDE DRUK.

N. Z. G.
No. 173.



TE ROTTERDAM,

bij M. WIJT & ZONEN,

Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.]

1834

No. I.

Kerkelijk goedgekeurd bij de E. Classis
van *Haarlem*, den 10 Augustus 1801.

VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendinggenootschap, tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes, ter bevordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij mingeoefenden; — namelijk:

R. J. VAN DER MEULEN, B. VAN MARKEN,
J. CLARISSE, A. L. M. Phil. et Theol. Doct.
en Prof., A. DE VRIES, L. EGELING,
J. C. VORSTMAN, R. ADRIANI, *Predikanten te*
Amsterdam, Hoorn, Leyden en Rotterdam;

overeenkomstig hun ambt en hunne bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten aan; erkennende intusschen geene uitgave voor echt, dan welke door eenen hunner, of door de drukkers dezes, onderteekend is.

M. Wijn Stonen

Met mededogen nader ik uwe legerstede, *krankte lijdere*! Het valt voor onze menschelijke natuur niet gemakkelijk te lijden, vooral niet, zich, meer of min onverwacht, van het onwaardebaar genot der gezondheid beroofd te zien, verzwakking des ligchaams te ondervinden, uit ons dagelijksch bedrijf uitgezet, aan het ziekbed gebonden en van veelvuldige genoegens dezès levens, door krankheid, pijnlijkheid of benaauwdheid verstoken te zijn.

Ik nader uwe legerstede met gevoel van mededoogen. Ik neem deel in uwe smarten. Ach! kon ik wat toebrengen tot uwe verligting! Kon ik ze u dragelijk maken! Ja! kon ik uwe krankheid wegnemen!

Wegnemen! Welligt gevoelt ge bij u zelven ook dien wensch. Welligt gaat die zucht uit het hart, mogelijk ook van zulken, die anders niet veel zuchteden, tot God op: ach, dat Hij mijne krankheid wegname! Voorzeker

Het leven is een groote schat.

Het is een groote schat voor ons zelven. God gaf, en Hij bewaarde het ons, maar tot de weldadigste einden. Den dieren gaf

Hij het, om tot opleiding en nut van den mensch te zijn, en onder het genot van zinnelijke genoegens hun geslacht te vermenigvuldigen; maar den menschen, wien God met het leven niet alleen een lichaam, maar ook eene ziel, eenen onsterfelijken geest gaf, schonk hij het leven met hooger, met weldadiger oogmerken om ook door middel onzer zintuigen, uit de wereld die ons omringt, zuivere opleidende kundigheden op te doen, die ons verstand veredelen om ons met onzen Schepper bekend te maken, en Hem, naar aanleiding van zijne mildheid, magt en andere zijner volkomenheden, te leeren vreezen en liefhebben. Hij gaf het ons vooral, om ons den weg der zaligheid, dien de Zoon zijner liefde, onzen nooit genoeg geprezenen Jezus, zelfs op aarde leeren kwam, en dien Hij ons in het Evangelie beschreven heeft, te leeren kennen, te leeren inslaan en bewandelen, ten einde wij hier zouden worden toeberaid voor de huishouding, die aan het naderen is, de huishouding der vergelding, waarin de mensch *maaijen zal wat hij hier gezaaid heeft* (1). Welk een schat is dan het leven! Welk een schat elk levens-oogenblik! Als dit leven ophoudt, houdt de huishouding onzer voorbereiding

(1) Gal. VI: 7.

op, Met den dood begint onze vergelding. Hoe velen zouden het voor alle schatten der wereld, zoo zij konden, terug roepen? Wij waarden het gewisselijk niet genoeg, gelijk meer dingen, wier waarde wij uit het gemis eerst kennen leeren; maar ook, zoolang wij, wij, die zondaars zijn, wier vleeschelijk bedenken vijandschap tegen God is, (1) en die echter, naar den rijkdom van Gods ontfermingen, in en door den Heiland en Verlosser Jezus Christus schuldvergiftigen erlangen kunnen, ons niet met God verzoenen lieten; ja, zoolang wij dit verzuimden, was ons leven geen leven, althans geen aanvang van een zalig leven. Elk oogenblik intusschen, dat God dit leven verlenkt, verlenkt Hij de mogelijkheid onzer teregtbrenging, en vermenigvuldigt Hij de middelen tot onze volmaking. Elk levensuur is een uur van genade.

Ja! al behartigen wij onze verzoening met God, dit leven blijft een dierbare schat. De dood berooft ons van de gelegenheid, om uit de gebeurtenissen der wereld, uit onze eigene lotgevallen, nieuwe proeven van Gods weldadigheid, wijsheid en gerechtigheid, en van zijne ondersteunende genade in den strijd dien wij strijden moeten, op te doen, en zoo meerdere

(1) Rom. VIII: 7.

stoffen te verzamelen ter volmaking onzer zaligheid. Hij, die het langste geleefd en het meeste daarvan heeft opgezameld, zal zelfs in den Hemel daar het meeste nut van trekken.

God gaf daarenboven ons het leven, om ook aan het geluk *van anderen* werkzaam te zijn, aan dat van ons huisgezin, van onze ouders, van onze kinderen, van onze vrienden, van onze tijdgenooten; om uit een nederig gevoel van verpligting aan Hem, die ons eenen gezelligen aard gaf, en in den kring van medemenschen plaatste, en om des Heeren wil, ook uit liefde jegens hen in navolging van onzen Verlosser, onze ziels- en ligchaamsvermogens te besteden tot nut van allen, bijzonder van hen, die onder het bereik van onze zorgen, en aan ons toevertrouwd zijn, of in wier kring wij het meeste voordeel doen kunnen. Wij leven ook naar Gods bestemming voor elkander, maar dit houdt op met den dood. Schonk God ons, naar zijne vrijmagt, vermogen en lust, opende Hij hierdoor eene bron van nuttigheid voor anderen, die bron wordt gestopt met het sterven: in het graf werken wij niet meer voor elkander. Daar zwijgen, daar rusten wij.

Ook de gezondheid is een groote schat

Zij veraangenaamt het leven, en maakt ons alleen vatbaar voor deszelfs genoegens. Krankheid en smarten nemen den werklust en vele werkvermogens weg, of verslappen die. Veelal belemmeren zij de gezette en geregelde gemoeds-werkzaamheden, vooral over ernstige onderwerpen. Hoe vaak vindt zich de kranke in zulk eenen lusteloozen of vadsigen stand, of in verzwakking, dat hij onvatbaar wordt voor alle voordragt zelfs van hetgene hem nuttig is! Hoe menig een beklagde zich op het ziekbed, zijne toebereiding voor de eeuwigheid, zijne bekeering en heiliging tot hiertoe te hebben uitgesteld, daar hij nu dagen beleefde, waarin hij hiertoe onvermogen was, dagen, waarin men ligtelijk zegt, hetgene Salomo (1) den ouderdom doet zeggen! *ik heb geenen lust in dezelve!* Het ontbreekt wel niet aan zieken, die door helderheid van zielsvermogens zich ook bezig houden kunnen met de gewigtigste werkzaamheden; maar hoe velen daarentegen vinden zich door de kracht der ziekte, naar den onderlingen invloed van ziel en ligchaam op elkander, zoo geheel overmeestert, dat zij nauwelijks denken

(1) Pred. XII: 1.

kunnen; vooral als zij bezocht worden met smarten of benaauwdheden! Zulk een schat is de gezondheid. Zij stelt ons eigenlijk in staat om in onzen kring met lust en vaardigheid te werken voor ons huisgezin, en voor anderen. Nooit genoeg gewaardeerde gave! Gij gevoelt dit nu, bij het gemis, mijne kranken! meer mogelijk dan gij dit ooit gevoeldet. Ik gevoel het met u, ik gevoel met medelijden de kracht dier verzuchting: gave de Heer, dat mijne krankheid ophield! Dat mijne dagen gerekt wierden!

Maar zou mijn medelijden ook ongegrond zijn? Zoude het u ook beter zijn, langs dezen weg te worden opgeroepen? Beter? Ja

Voor die in Christus gelooven is het sterven zaligheid.

Leerdet gij, mijne kranken! in den ootmoedigen geloofsweg, uzelf, naar ziel en ligchaam, aan den Verlosser betrouwen, en u op dat getuigenis verlaten, *dat God u het eeuwige leven geeft in zijnen Zoon?*

(1) Immers dat getuigenis behoudt zijne vastigheid in den dood, verkrijgt zelfs zijne volkomene vervulling bij het sterven, en uw Verlosser zal u niet alleen laten. Neen!

(1) 1 Joann. V: 5. 11.

niet te vergeefs vleide zich Paulus (1) met de hope, dat, als hij *ontbonden* was, hij met *Christus* zoude zijn, en dus het *sterven hem gewin* zoude wezen. Niet te vergeefs wekte hij door zijn eigen verlangen dat der Korinthiers op, om *uit het lichaam uit te wonen* (2) Niet zonder grond gaf een van Gods engelen dit getuigenis; *zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven!* (3) Of zoude uw hemelsche Vader uw wedergeboren, uw nieuw leven, dat voor den hemel was, nu uitblusschen? Zoude uw Verlosser u in den dood niet vooral evaren doen, dat hij alles voor u volbragt hereft? Het zegel des Geestes, hetwelk u geschonken is *tot op den dag der verlossing* (4), faalt niet. God onderkent het in de toekomende wereld. God, die uw God werd, en die nooit verandert, die, *al bezwijkt vleesch en hart, de rotsteen van uw hart blijft, en uw deel in de eeuwigheid* (5), die God wiens goedertierenheid niet wijken zal (6) die Jezus uit den dood heeft opgewekt, *opdat, ook in den dood ons geloof en hope op Hem zouden zijn* (7), die God is geen God van dooden maar van levenden. Neen; *Hem leven zij allen* (v8).

(1) Phil. I: 21, 23.

(3) Openb. XIV: 13.

(5) Ps. LXXIII: 26.

(7) 1 Pet. I, 21.

(2) 2. Kor. V: 8.

(4) Eph. IV. 30.

(6) Jes. LIV. 10.

(8) Luc. XX. 38.

Ook uw zaligmaker ging u voor, om u plaats te bereiden, u die in Hem geloofd. *In het huis zijns Vaders zijn vele woningen; en anders zoude Hij het u gezegd hebben* (1). Dit is de wil des genen, die Hem gezonden heeft, dat een iegelijk die in Hem geloofd, het eeuwig leven hebbe (2), dat hij stervende reeds dat heil naar de ziel geniete, maar ook dat lichaam en ziel 'er eens gezamenlijk in zal deelen, want Hij zal hem opwekken ten uitersten dage. En zou de dood dan voor hem verlies zijn? Neen, mijn kranke, die uw heil in Jezus vindt! welligt is het tijdstip daar, dat uwe reis volbragt, uwe strijd volstreden is, dat in den dood des ligchaams ook het vleesch, de oude mensch, de kracht der zonde en het ongeloof ook zijnen dood vindt. Beef dan voor dien laatsten vijand niet. De wonde, die hij u in het sterven toebrengh, is geene wonde die u schaden zal, maar alleen al wat uwen Jezus vijandig is, uwe bedorvenheid, die sterft, en gij blijft leven, heilig leven, zalig leven! Het sterven voert u over bij de geesten der volmaakt regtvaardigen (3), die nu reeds aanschouwen, wat hier geloofd wordt (4), Daar houden alle beroeringen, alle aanslagen op de rust

(1) Joan. XIV. 2.

(2) Joan. VI. 44.

(3) Hebr. XII: 23

(4) 2 Kor. V. 6.

en het heil uwer ziele op. Daar genaakt u geen vijand, daar kwellen u geene zorgen, daar matten geene verdrietelijkheden uwen geest af. Uw ligchaam zal daar eens heerlijker, krachtiger, geestelijker en uw geest reeds vooraf helderder, vatbaarder, reiniger, zaliger zijn; maar ook, dat het heugelijkste is, het genot der zaligheden van Gods gemeenschap, en de omgang met uwen Verlosser zal daar onafgebroken zijn. Zal dan de dood u wel verlies? — Zal die u niet veeleer winst en zaligheid wezen? Zoude het dan niet mogelijk zijn, dat ik, u het leven toewenschende, u minder gelukkig wenschte, dan uw Ontfermer u maken wil?

Of, hebt gij, ellendige lijder! nog geene betrekking op God, in den verzoeningsweg? Ik mag, ik wil het dan voor u niet verbergen:

*Voor den onbekeerden is de dood
verschrikkelijk.*

Verschrikkelijk, ja! in zijne verwachting, maar nog verschrikkelijker in deszelfs ondervinding. Het is zoo: God begeerde uw verderf niet. Droeg Hij u niet al de jaren uwes levens, in zichtbare lankmoedigheid, onder de verharding uws harten tegen Hem en den eisch, dien Hij op u

had, al van uwe eerste jeugd af? Liet Hij u wel ongewaarschuwd? Gaf Hij door de stem van uw geweten, door de noodigingen van zijn evangelie, door zoo vele weldaden als u omringden, door zoo vele tegenheden als u troffen, door den zaligen dood van dezen of genen godsvriend, niet de sprekende bewijzen, dat Hij u wel wilde, en dat uwe zaligheid lag in zijne vriendschap, in Hem te dienen, in afstand te doen van uwen weerzin van het leven naar zijnen wil, en het omhelzen van zijne genade in Christus voor uw hart, met dat gevolg, dat gij tot Hem bekeerd wierd? Gij gevoelt nu reeds het geduchte van die verlegenheid, waarin gij staan zult voor uwen Regter, op dat oogenblik, als de dood uwen genadetijd afsnijdt, als u alles wat u hier bedwelmt, ontvallen zal, als die verstrooiingen die u hier omringen, die vrienden die u vleijen, die hooggevoelendheid, die u hier weigerachtig maakt om u zelven als een zondaar te erkennen, u niet meer geruststellen zullen; als gij indenken zult, wat gij van de hand gegeven hebt met uwe bevrediging met God, door het bloed zijns Zoons, te vertragen en te weigeren. Of wat zult gij dan zeggen? Hoe u verschöonen? Wat tegen uwen Regter inbrengen, als Hij u zijn ongenoegen onder vinden doet? Ach! ellendige! dat gij nog

leerdet vlugten in de armen van Hem, in wien God een Vader van barmhartigheid is, wiens zaligende tusschenkomst, wiens borgtocht en gerechtigheid u in dat gerigt zouden kunnen doen vrijgaan! Dat gij nog luisterdet naar zijne vriendelijke roeping, die Hij, zoolang gij nog in den genadetijd zijt, u hooren doet: *wendt u naar Mij toe, wordt behouden* (1)! *Het is een getrouw en aller, ook uwer aannemingwaardig woord, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken* (2). Ach! dat u dit woord der genade tot inkeer, dat Gods lankmoedigheid u tot bekeering, dat de liefde Gods, die Hij u in deze krankheid bewijst, u tot ootmoed bragt!

Liefde Gods in deze krankheid? zegt gij mogelijk: ja, *Liefde!* Vergun mij, dat ik u

De nuttigheid der krankheid

ontvouwe, en u dat zelve beoordeelen late, of gij de instellingen van den God uws levens, over u bedillen, dan eerbiedigen moet? Of gij de hand, die u slaat, niet veel eer kussen, dan afslaan moet? Gij zult toch niet loochenen, dat God u bezoekt, en dat het zijne beschikking is, die u op dit ziekbed bragt, al ware het dat gij door on-

(1) Jesaias XLV: 22. (2) 1 Tim. I: 15.

voorzigtigheid, al ware het dat gij door onmatigheid, dit ongeval over u bragt: het is de hand van Hem, bij wien uw adem is en alle uwe paden zijn, die u ter nederlegde. Hij had uwen levensdraad reeds voor lang kunnen afsnijden, maar Hij spaarde u tot op dit oogenblik. Gewis Hij deed dit, *of gij ook nog in dezen uwen dag bekennen mogt, wat tot uwen ere dient.* Althans

I. *God roept door krankheid tot nadenken.*

Tot *nadenken*, zeg ik, over uwen toestand, over het gebruik dat gij van uwen tijd gemaakt hebt, en van de lessen, die Hij u van tijd tot tijd gegeven heeft, tot nadenken vooral van het gegronde of ongegronde dier uitzigten, die gij op uw lot hebt in de naderende eeuwigheid.

Nadenken, mijne zieken! hoe weinig hadt gij mogelijk daarvan tot nu toe? *Nadenken*, zichzelve beoordeelen, tot zichzelve inkeeren, zich getrouwelijk afvragen: »Wie ben ik? Wat was het hoofd-oogmerk, waartoe God mij het leven schonk? Hoe heb ik daaraan beantwoord? Was aan mijnen Schepper te denken in de dagen mijner jongelingschap, mijnen Weldoener dankend lief te hebben, Hem in mijne gesprekken te eeren, Hem in mijnen handel en wandel

genoegen te geven bijzonder in het werk, dat mij in mijnen kring is toevertrouwd, — was dat mijn lust, mijne zaligheid? Liet ik mij met God verzoenen? Behartigde ik mijne bekeering tot Hem, de reiniging mijner conscientie en mijne toebereiding voor de eeuwigheid, door het geloovig aannemen van het getuigenis zijner genade in den, ook aan mij geschonken, Zaligmaker?"

Op dit alles zich onbewimpeld te onderzoeken, dit deed gij welligt te weinig, welligt nog minder met die vrucht dat het u als eenen ellendigen, als eenen zondaar, vlugten deed tot Hem, die de eenige behouder is, maar die u dan te vergeefs tot hiertoe verkondigd is, wiens *genade* (1) gij dan tot hiertoe *te vergeefs ontvangen hebt*. Uwe gezondheid, uwe bezigheden, de verstrooiingen dezes aardschen levens, uwe gezelschappen, tijdkortingen, vermaken, de ingebeelde vastigheid van uwten leeftijd en de gedachte, dat de dood u nog niet treffen zou; dit alles deed u welligt dat nadenken uitstellen, van u zetten, tegenwerken. Dat gewigtig nadenken, welks noodzakelijkheid gij immers nu zult erkennen, nu gij bij ervaring ziet, dat de mensch, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid, dat uw ligchaam broos, dat uw einde mogelijk nabij en uwe oproeping voor Hem,

(1) 2 Kor. VI vs. 1.

wien gij van alles rekenschap zult moeten geven, welligt kort op handen is. Ja, God roept u hierdoor nadrukkelijk toe: *Ik heb u wat te zeggen*. Hij roept u uit den kring uwer bezigheden en afleidingen, alleen om, nu althans, op dat alles eens na te denken. Liefderijk doel van God in uwe krankheid!

II. *Krankheid roept ons uit onze verwijdering van God terug.*

Dit is eene der heilzaamste oogmerken des goddelijken Ontfermers in deze bezoeken. Als het met onzen geestelijken welstand in orde is, zoo dat wij gode waardiglijk en voor ons zelve zalig leven wij in den gemeenzaamsten omgang met God door zijnen Zoon, dan is, aan Hem te denken onze liefste gedachte, dan is het besef van zijne tegenwoordigheid ons gemeenzaam, dan is het ons eigen en gewoon, met kinderlijke vertrouwelijkheid, over kleine, zoo wel als grootere aangelegenheden Hem te raadplegen, Hem in alles te kennen, dan *wandelen wij in Christus, gelijk wij Hem aangenomen hebben*. (1) dat is: dan is ons geheele leven een aanhoudend vlugten tot dien verlosser, een schuilen in zijne gerechtigheid, een omhelzen van Gods vergeving en vaderlijke op dien grondslag, een beweenen van onze

telkens opwellende, bedorvenheden en een blijvend wederkeeren tot dien Vader der barmhartigheid, wiens liefde onze wederliefde gaande maakt.

Mogelijk verstaat gij mij niet, mijne kranken! Maar, is dit dan niet reeds het bewijs, dat gij aan dien omgang met God geene kennis hebt, en dus, dat gij nog in verwijdering van Hem leeft? En dat in weerwil van de vrije liefde, waarmede Hij u in het evangelie tot zich noodigt, en alzoo lang genoodigd heeft, in weerwil van uw waar en eeuwig belang, hetwelk alleen in Gods gemeenschap ligt, in weerwil van de verpligting, die er op u rust om uit dankbaarheid te hooren, als de hoogste Majesteit roept, om u voor te bereiden voor dien stand, die mogelijk voor u aan het naderen is, den staat des doods, waarin gij met God, ja *met God alleen*, zult zijn! Met aandoening immers verwacht gij dit tijdstip, en het komt eenmaal zeker? Dit, herinert God u dit niet door u op het krankbed ter neder te leggen? Maar roept Hij u dan even hierdoor niet nadrukkelijk, om uit uwe verwijdering van God, waarin gij tot hertoe dan geleefd hebt, op te staan en nog weder te keeren, of liever u door de genade van den ontfermenden Verlosser te laten wederbrengen tot Hem, die nog u

opwekt: (1) *keer weder, gij afkeerige!* en die door deze liefderijke opwekking zoo veel te meer verdient, dat gij met uw hart op zijn genadewoord leert zeggen, *zie hier ben ik,*

Welligt ontroert u die gedachte: » *Ik* nog verwijderd van God, *ik*, die mij met Hem niet gemeenzaam maakte, hoe groot is dan mijne schuld? Hoe leer ik nu nog mij tot Hem keeren? *Ik*, die zelf den weg tot zijne genade, welchen mijn Regter in zijnen Zoon opende, gesloten heb, hoe leer ik tot Hem naderen en mij voor de ontmoeting van dien Regter toebereiden?» Billijk ontroert u die gedachte. Alleen zij ontroere u niet tot ontmoediging! De noodiging, om tot God terug te keeren, komt niet tot ons als zulken, die het waardig zijn, maar als die het nodig hebben. Onze toegenegene verlosser *ontvangt zondaars*, (2) en Hij, *Hij is de weg, de waarheid, en het leven. Niemand komt tot den Vader dan door Hem* (3) De inhoud der evangelieboodschap is pardon voor zondaars, voor doodschuldigen, op de voldoening des middelaars. Dit is onze vrijmoedigheid tot God, al zegt ons geweten, dat wij niets goeds verdienen. Alleen verleng uwe verwijdering niet door ongeloof. In dienzelfden verlosser, die eene genoegzame

(1) Jer. III: 22. (2) Luc. XV: 2. (3) Joan. XIV vs. 6.

verzoening opbragt, ontdekt ons het Evangelie ook eene genaderijke Almagt om dooden te doen leven, om steenen harten te verbrijzelen, om dat leven, die gezindheid, dien smaak in ons te scheppen, die ons hier reeds Gode leven doet; en de opwekking, om onze zaligheid uit te werken, gaat gepaard met die veel beduidende toezegging, *dat het God is, die in ons werkt het willen en het werken naar zijn welbehagen.*

(1) Hij wil gewisselijk de voortdoring uwer verwijdering niet. Zelfs de hand, die u tuchtigt, wenkt u tot Hem te komen.

Ook u, die aan het zalige dier gemeenschap kennis hebt en verstaan leerdet, wat het in heeft, met God als Vader om te gaan, maar bij wien vertraging kwam en eene nieuwe verwijdering aan uwe zijde — ook u wenkt die kastijdende hand uwes vaders tot een ootmoedig wederkeeren. Neen, *Hij* verwijderde zich van u niet. Is er soms, na een tijd van ongeloovig omzwerven, wijsheid te ontdekken in de Goddelijke toelating van dat ongeloof, hetwelk men (schoon te onrecht) *het verbergen van Gods aangezicht* noemt, altijd ligt de schuld aan onze zijde, en heeft *die* toelating zelve ten doelwit, ons van het onzalige en verontrustende dier afdwaling te overtuigen. Maar juist tot er-

(1) Phil. II vs. 13.

kentenis hiervan, roept uw ontfermende Leidsman u nu door deze tuchtiging. Dat dan uwe vertraging ophoude ook door het zien op deze ontferming! Hij gaf u immers geene reden tot verdenking zijner trouw, tot betwijfeling zijner liefde? Uwe dwaalzucht alleen deedt u het zalige missen, dat er in de verkeerung met God is. Alleenlijk laat u vinden van Hem, die u opzoekt, en gij zult zijne blijdschap zijn, gelijk het verloren, maar weder gevonden schaap, de blijdschap des herders is. Weet gij niet, van waar die verwijdering kwam? Gij kent de toegenegenheid van den Opziender uwer ziele, die u gaarne de oorzaken ontdekken wil. Open uwe harten in een vertrouwelijk geloof voor zijn onderwijs. Dat onderwijs behoort tot die genezing, die Hij voor zijne rekening nam, en welligt is dit krankbed de school, waarin Hij u dat onderwijs wil mededeelen. Er zijn mogelijk verdorvenheden, boezemzonden in u, die gij te veel toegeeft; uwe aandacht is mogelijk door de drukte en het omslagtige uwer aardsche bezigheden, door de afleiding eener, voor u min nuttige, verkeerung, door vertraging in het onderzoek der goddelijke waarheden, of door hooggevoelendheid, sinds eenigen tijd, min gezet bepaald op de voorwerpen des geloofs, op

uzelven. Mogelijk liet gij het gebed, het ootmoedig en vertrouwelijk afzonderen van uzelf voor uwen Vader, het zelfonderzoek, het acht geven op uw hart, en het dagelijks schuldbelijden te veel na. Mogelijk sloot gij te veel het oor voor waarschuwingen des H. Geestes, door u in te wikkelen in werkzaamheden, zorgen, uitspanningen, die u meer schade dan voordeel gaven, en buiten uwe roeping lagen. — Mogelijk was uw hart ongebogen om u onder Gods krachtige hand te vernederen, ongebogen mogelijk om op te letten of uw geestelijk leven wel dien regel van het Evangelie volgde: *Jezus moet wassen, ik minder worden* (1). Mogelijk was uw hart in slaap en zorgeloos, zoodat het zich te vrede stelde met vorige ondervindingen, zich behielp met de vorige geloofsoefeningen, zonder in het oog te houden, dat gerust te zijn buiten een levendig, werkzaam en ootmoedig geloof aan de genade, een rusten voor dien tijd buiten Christus is, en dat, om te vorderen in onze toebereiding voor den hemel en Evangelische heiligmaking, een gezet leven bij het Evangelie de weg is. Mogelijk mangelt u iets anders, zoodat zelfs ligchaamskrankheid, in de hand uwes meêdoogenden Geneesmeesters, een herstelmiddel van eenige zielekrankte moet zijn. Betrouw

(1) Joan. III: 30.

u ootmoedig aan zijne hand, en laat u bij deze *tuchtiging* (1) *uit des Heeren wet leeren*. Dit zal uwe *zaligheid* zijn. Of zoude het weldadigheid aan uwen Vriend zijn, u langer aan Hem te onttrekken, aan Hem, die, terwijl gij omzwerfdet, op u zijn oog hield, die, terwijl gij aan Hem niet dacht, voor u bezig bleef bij den troon, die, terwijl gij welligt Hem verloochendet, voor u bad, dat uw geloof niet ophield, en nu, met dat eigen oog, waarmede Hij zijnen Petrus tot inkeer bragt, u afvraagt: *heb ik dat bij u verdiend?* Alles, opdat gij zijne liefde niet betwijfelen, maar te meer gelooven zoudt, dezelve als eene vrijwillige liefde erkennen en weenend nedervallen zoudt voor zijne voeten, terwijl Hij wacht om genadig te zijn.

Er is nog eene derde nuttigheid der krankheid:

3. *Zij herinnert ons de waardij van het Evangelie.*

Hoe grooter, hoe dringender eenig gevaar wordt, waarin wij ons bevinden, hoe tijdiger, hoe dierbaarder ook de hulp zal zijn, die wij behoeven, en hoe gevoeliger wij de hand zullen zegenen, die zich uitstrekt tot onze redding. Maar, zullen wij dan de hand des eeuwigen Ontfermers, die ons tot genade en tot wederkeering roept, zullen wij dan

(1) Ps. XCIV : 12.

dat Evangelie, waarin die roepstem tot ons komt, met allen aandrang der Goddelijke liefde tot ons komt, niet het gevoelligst zegenen, als ons die genade het onontbeerlijkst is, als het gevaar van levensverlies klimt, als de krankheid ons vooruitwijst op dat tijdstip, waarin wij voor onzen Regter zullen moeten, en echter zonder borg niet zullen kunnen, of durven verschijnen? Neen — Neen, zonder borg niet! Het is niet te hard van God gedacht of gesproken, wanneer wij u Hem voorstellen als eenen Regter, die in gerechtigheid oordeelt over onze gedachten, onze gesprekken en handelingen, en die het kwade niet ongestraft kan laten. Zijne heiligheid vordert, dat Hij in de volgende huishouding vonnissen zal naar hetgene wij hier gedaan hebben. Maar zal dan het tijdstip, waarop wij in die huishouding overstappen, ons de dierbaarheid niet vooral doen gevoelen van die liefde, die ons wijst op de verdiensteu van eenen Middelaar, wiens tusschenkomst dan bijzonder te stade komt en wiens *bloed* (1) ons *reinigt van alle zonden*. In dat tijdstip nog vrijheid te hebben om te vlugten in de armen van dien voldaan hebbende Verlosser — dan nog te mogen hooren: *Ja u zij bekend, dat door dezen u vergeving van zonden verkondigd*

(1) Johan. I: 7.

wordt, dat door dezen een iegelijk, die gelooft, geregtvaardigd wordt. (1) Ja al verzuimden wij tot op dit oogenblik, Hem aan te grijpen door het geloof, al herinnert zich ons geweten menigerlei pligtverzuim en ontrouw, al moeten wij van onze beste verrigtingen erkennen: daar ontbrak te veel aan, wanneer wij dezelve bezien in hare beginselen waaruit, en de oogmerken waartoe wij ze deden om Gode aangenaam en welgevallig te zijn, al verwijt ons hart ons veelvuldige schuld — dan nog te mogen hooren; die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven (2). Gelooft in den Heer Jezus Christus, en gij zult zalig worden (3). Wat moest ons gevoeliger treffen? Wat ons meer dierbaar en welkom zijn?

Welligt liet gij vorige bekommeringen over hetgene gij na den dood te wachten hadt, in de dagen uwer zorgeloosheid, wel eens verdringen door het oppervlakkig aandenken aan Gods barmhartigheid; welligt liet gij u in slaap wiegen door de inboezemingen van een arglistig en zelfvleijend hart, dat gij tot zulk eene zedeloosheid, als anderen, nog niet vervallen waart; dat gij eerlijk, regtvaardig, zelfs godsdienstig geleefd, en niet dan uit zwakheid en struikelende ge-

(1) Hand. XIII: 38, 39. (2) Joán. III: 36.

(3) Hand. XVI: 31.

zondigd hebt; dan, niets is geschikter, om ons die zelfverleiding te ontnemen, dan dit oogenblik, waarop gij, mijne kranken! den dood voor oogen hebt; en hetwelk u zoo nadrukkelijk toeroept, onder de toestemming van uw gewisse: God is barmhartig, maar alleen in Christus. *Die den Zone Gods ongehoorzaam was en in Hem niet geloofde, de toorn Gods blijft op hem; hij zal het leven niet zien* (1). — Dit oogenblik, dat, al herinnert het ons wat goeds dat wij bedreven, ons nog zoo veel meer kwaads herinnert dat alle versooningen bij ons doet wegval- len, en ons onbewimpeld voor God zal doen erkennen: *het bedenken mijnes vleesches was ook vijandschap tegen God* (2). Maar hoe verhoogt, hoe verheft dit oogenblik de genade onzes Regters niet, die ons op Jezus Christus wijst, bij wien alles schade en drek is, en in wiens gerechtigheid wij alleen zullen moeten gevonden worden (3) om voor God te bestaan!

4. *Krankheid doet ons de nietigheid en het ongenoegzame kennen van alles, wat buiten God en Christus is.*

Het komt nu op de proef, of aardische goederen, bezittingen, genoegens, die ons omringen, vrienden, die ons bijstaan, of alle

(1) Johan. III: 36. (2) Rom. VIII: 7. (3) Phil. III: 9.

deze genietingen ons troosten kunnen, in en tegen het doodsuur. Maar immers kunnen zij dien proef niet doorstaan? Kan men met de grootste schatten ook de rust der zielen koopen? Is al, wat in de wereld is, niet ontoereikende, om ons verzoening met onzen Regter te bezorgen? Leert het uitzigt: straks met den dood ontzinkt de aarde mij met alle hare genietingen, ons niet nadrukkelijk, dat alles, waarop buiten God en Christus, zich ons hart verliet, *ijdelheid is?* In het licht der eeuwigheid beschouwd, verliest dat alles zijne waarde, en leert den najager zijner lusten en begeerlijkheden, den opeenstapelaar van schatten, den zoeker van eer, elk hunner, zijne werkzaamheden kennen als onbeduidende bezigheden, ja als belemmeringen in het verkrijgen van een goed, dat hem waarlijk nut kon doen ten dage des doods. Of, wat baten nu opgevulde geldzakken, de prachtigste woning, het keurigste huisraad? Wat voordeel geeft nu herinnering van genotene wellusten of zelfs van andere, meer reine genoegens, die men in de aarde zoekt? Wat vrucht heeft men nu van vele dingen en daden waarover men zich nu schaamt (1) — Ja, nu te gevoeliger schaamt, omdat men nu ontwaar wordt, dat men zich vaak te jammerlijk misleiden liet door den

(1) Rom. VI: vs 21.

smaak van zijnen tijd, zich te onbedachtzaam besturen liet door het oordeel der wereld, die men ontzien wilde, of door het uitzigt op eenig tijdelijk voordeel; daar nu, en wereld, en voordeel, wegzinken en wij geloovent leeren: hij, hij alleen, heeft voor de eeuwigheid geleefd, die voor God heeft leeren leven, en zijnen tijd besteden leerde tot zijne toebereiding voor den hemel, door het geloof in Christus en zijne bekeering tot God; die, bij zijn vertrek van deze aarde, niet van werk, maar alleen van plaats te verwisselen heeft: in een woord, hij, die maar te sterven heeft?

Hoe leert de Krankheid ons anders, dan in verloopene dagen, oordeelen over onze nietigheid, als nu in het oog loopende, over onze gezondheid, als te weinig erkent, over de ingebeelde vastigheid van ons gestel, als blijkbaar bedriegelijk, over den tijd, als te veel verspild, te weinig geschat, te weinig behartigd! Ik zou hier nog

5. *Andere nuttigheden der Krankheid*

kunnen bijvoegen. Er is althans geen geschikter school, dan die van ziekte, om ons in onze gedragingen met onzen evenmensch, omtrent wien wij in zijne ellenden al te veel onaantrekkelijk zijn, aandoenelijk en *medelijgend* te maken. Door zelf te lijden, worden wij medelijgend.

Van de *beproeving onzes geloofs* en onzer lijdzaamheid in eenen tijd van bezoeking hebben wij zelve, maar ook anderen velerlei voordeelen; deze althans, dat wij 'er te duidelijker in ontdekken, wat wij, tegen over onze behoeften, aan God en onzen Verlosser hebben, dat onze hope op Hem er door gevestigd wordt, dat het vertrouwen van anderen, wanneer wij zien, welk eenen be- moedigden invloed het geloof aan de genade op ons, ook in beproevingen, heeft, 'er door uitgelokt wordt.

Hoe veele *vruchten* kan *bij herstelling*, die ervaring van Gods trouwe, en het leerzaam onderwijs, hetwelk Hij ons geschonken heeft, niet opleveren tot een omzigtiger, teederder, en vertrouwelijker leven voor Hem, die onze Redder was!

Maar ik heb reeds genoeg gezegd, uw tijd zoude kort kunnen zijn.

Het komt toch hier voornamelijk aan, op

het gebruik, dat wij van het bijgebragte in eenen tijd van Krankheid te maken hebben.

Het zal niet baten in eene school te zijn, en lessen te ontvangen, indien wij ze niet aannemen en 'er geen nut mede doen. Het zal ons niet baten dat ons geneesmiddelen worden aangewezen, indien wij ze niet ge-

bruiken. Even weinig nut zullen ons de lessen doen, die in de school der krankheid op te doen zijn, indien wij ze met een leerzaam hart ons niet eigen maken.

En is dan het eerste, waartoe ik u opwekken moet, niet blijkbaar dit: dat gij in uwe krankheid *Gods liefde erkent*? Ja, *God is liefde*, ook in deze uwe bezoeking. Tuchtigingen Gods zijn veeleer bewijzen van Vaderlijke liefde, dan van onverschilligheid omtrent uw welzijn. Ook dien Hij lief heeft, kastijdt Hij. Vergeet niet, wat proeven van zijn aandenken aan u gij ontvangt. Gij kent immers ook voorkomingen, verkwikkingen en blijken zijner zorg, in uwe krankheid? Dat gij tusschenbeide rust en lasenis ontvangen, de oplettende dienstvaardigheid van vrienden ondervinden moogt, mag u niet gering zijn. Jezus smarten waren onophoudelijk, Hij ontsliep aan het kruis, zijn drank was edik, zijne bekenden stonden van verre.

De leeringen, tot welker opzameling Hij u hierdoor roept, openbaren kennelijk een allerliefderijkst doel, zelfs te kennelijker, naar mate gij te verder van Hem verwijderd leefd. Waarom u niet plotseling door den dood weggerukt? — Is het dan niet liefde, Godelijke ontferming, die u tot nadenken, tot inkeer roept, en die, door elk oogenblik dat gij daartoe gelegenheid hebt, nadrukke-

lijk verklaart: *Zoo waarachtig als Ik leef! Ik heb geen lust in uwen dood, maar daarin dat gij u bekeert en leeft. Bekeer u dan, want waarom zoudt gij sterven (1)?* — Is het niet liefde, Goddelijke ontferming, die u, als een ter dood verwezene, het pardon uit den hemel toereikt, op den borgtocht van zijnen Zoon, ten einde gij het aanneemt met welgevallen? Ja God bedroeft u; maar, om u *bedroefd* te doen zijn naar God, *hetwelk eene onberouwelijke bekeering werkt* en dat tot *zaligheid* (2). En ach! dat dit de vrucht van Gods liefde bij u ware! Dat uw stugge hart eens week wierd voor de genade, die u opzoekt — opzoekt, zonder dat gij het verdient, zonder dat gij hadt kunnen verwachten! Dat gij dankende de hand leerdet kussen, die u tuchtigt ten uwen nutte!

Brengt de opgegevene nuttigheden, ten tweede, *in oefening*. Dit zal het bewijs zijn, dat gij u laat tuchtigen. Als wij lessen voor ons ontvangen, moeten wij ze voor ons omhelzen. De herinneringen en vermaningen van eenen leeraar of krankbezoeker, die ons bij de opgegevene lessen bepaalt, kunnen van zeer veel nut zijn. Maar wanneer? — dan, als wij ze tot ons hart brengen en er door de goddelijke genade onsaan onderwerpen. Hunne raadgevingen, zoo min als hunne gebe-

(1) Ezech. XXXIII: 11. (2) Kor. VII: 10.

den, zullen ons voordeel doen, indien wij-
 zelve ons hart in smeekingen en geloovigen
 ootmoed niet tot God in Christus verheffen.
 Beloften, raadgevingen, redmiddelen doen
 geen nut, wanneer wij ze alleen hooren,
 maar dan eerst, wanneer wij ze aannemen
 en gebruiken. Het komt hier, *voor u zel-*
ven op beoefening aan. *De kastijdingen Gods*
werken eene vreedzame vrucht der gerechtigheid,
 zegt de Apostel, (1) maar alleen *voor de*
genen, die er door geoefend worden. Of zijt
 gij het niet die nu tot nadenken geroepen
 wordt, tot afbreking uwer verwijdering
 van God? U wordt de waardij van het Evan-
 gelie en de nietigheid van alle dingen buiten
 God en Christus ontdekt. *Gij* zijt het, die
 van God wordt opgezocht. Maar zult *gij* u
 dit dan niet ter harte nemen? Dit heden
 uwer bezoeking niet gebruiken, om te beden-
 ken wat tot uwen vrede dient?

Of gevoelt gij de onbuigzaamheid van uw
 hart, de kracht des ongeloofs, en den
 tegenzin des vleesches, om u te laten tuch-
 tigen? Laat dit u te meerder, in verwon-
 dering, de liefde Gods erkennen doen, die
 dat weet en echter u tot genade roept! Be-
 lijdt in dezen uwe schuld met een vertrou-
 welijk oog op Hem, *die u gegeven is, zoo*
wel tot wijsheid, dat is, tot verlichting en

(1) Hebr. XII: 11.

vatbaarmaking van uw hart voor Gods onderwijs, als tot rechtvaardigheid en tot verlossing. (1) Hij leert ons bidden, en vallen voor God; Hij schenkt ons den geest des geloofs. Het is zelfs Gods toezegging: *Ik zal het steenen hart uit u wegnemen, en u een vleeschen hart geven.* (2) Ja, *Hij is het, en neemt dit in een dankbaar geloof ter harte: Hij is het, die de oogen der blinden opent, die de gebondenen losmaakt, die de gebogenen op-richt* (3).

Voor al ten derde, *stel het gelovig schuilen bij den Goddelijken Zaligmaker niet uit! Ja haast u om uwes levens wille.* Het is lang genoeg de hand terug geslagen, die zich uitstreckte ter uwer redding; lang genoeg uw belang verwaarloosd; lang genoeg het getuigenis Gods verworpen en zoo *God tot een' leugenaar gemaakt* (4). Zoo immers zou geen kranke handelen, indien hij anders gaarne hersteld was, die het aanbod van genezing ontving uit den mond van eenen liefderijken geneesmeester? Zoo zou geen arme handelen die zoo wel de vervulling van alle nooddrift, als de redding zijnes radelloozen boedels verkrijgen kon van eenen rijken en weldenkenden menschenvriend.

En *gij dan!* zult *gij* omkomen, terwijl u

(1) 1 Kor. I: 30. (2) Ezech. XXXVI: 26.

(3) Ps. CXLVI: 7. 8. (4) 1 Joh. I: 30.

eene hulp ter ontkoming wordt toegeschikt? *Gij* dan sterven in uwe schuld, terwijl de borg u wacht ter uwer lossing? *Gij* dan vergaan van honger, terwijl in het huis uwes Vaders overvloed van brood is? Neen, ik herhaal het, *haast u om uwes levens wille.*

Hoe gevaarlijk was reeds uw uitstel tot hiertoe! Hoe veeg uw toestand, zoolang gij u niet met God verzoenen liet! Hoe onbezonnen te slapen op den rand van eenen geopenden afgrond!

Al doen er zich flikkeringen van hope op herstelling zien, uw toestand blijft zorgelijk, uw zieletoestand, zelfs in dagen van geheele beterschap, te zorgelijk, om niet het *éne noodige* boven alles te behartigen, en dien weg in te slaan, onverwijld in te slaan, waarop wij, wat de wereld ook van hare genoegens en gemakkelikheden zich inbeelden mag, alleen ware genoegens smaken; genoegens, die zelfs in den dood stand houden. En dat doen immers de genoegens der aarde niet?

Behelp u, ten vierde, met geene gronden van ruste buiten CHRISTUS. Er is niets gewoner, dan dat men, bij het ontwaken der conscientie, deze en gene gronden van hope aangrijpt om die vertwijfeling te keer te gaan, waarin wij anders vervallen zouden, zoo wij geene rust vonden. Wat

meenen velen een grondslag van gerustheid te vinden in de herinneringen van hunne geboorte uit christen ouders' in hunnen doop, in de waarneming hunner Godsdienstpligten! Anderen in de herinnering, dat zij eenen tijd van angst en benaauwdheid gehad hebben, vervangen door gevoelige blijdschap onder het hooren der Evangelieboodschap! Anderen in een of ander gevoel van ontwaking, hetwelk zij nu ontwaar worden, in zekere vlotheid der schulderkennis; of voornemens van verbetering bij eene volgende herstelling? Maar, is er onder alle die bijzonderheden wel ééne, die, als een grondslag, waarop wij genade verwachten, ons niet ontvallen zal ten dage der verrijzing, als wij staan zullen voor den Zoon des menschen?

Wij behoeven het voorregt niet te miskennen, dat God ons boven anderen schonk, daarin, dat wij kinderen van Christenen geboren zijn en de zegelen, zoowel als het getuigenis, van Gods genade ontvangen mogten. Het een en ander zet te veel kracht bij aan de vervrijmoediging, die wij hebben, om van Gods heil in Christus gebruik te maken; maar het maakt ook onze schuld te grooter, zoo wij dit verwaarloosden en weigerachtig bleven om in te stemmen in den zoo wel geordenden weg, om ons uit genade, door Christus, te laten zaligen.

Ondervinding van beangstigen over de zonden of ingenomenheid met de klanken van het Evangelie worden wel eens gegund, om ons de noodzakelijkheid en de dierbaarheid van den geschonkenen Zaligmaker te levendiger te doen erkennen — maar, zoo wij met dit alles van God verwijderd bleven en verhecht aan de zonden — zoo onze harten niet vereenigd wierden met de gerechtigheid des Verlossers, waarin wij alleen voor God bestaan kunnen, dan is de rust, die zulke ondervindingen ons geven, eene rust buiten het Evangelie, eene valsche zielerust.

En zou de gerustheid die men op een ziekbed soms gevoelt, uit den drang des gewetens, om nu met zelfbeklag schuld te belijden, en een voornemen des harten, om beter wordende zijne levenswijs te verbeteren, eene meer zuivere gerustheid, eene gerustheid naar het Evangelie zijn? Maar hoe velen hebben al gedeeld in dat eigen gevoel, en dit bij hunne herstelling vergeten en verloochend? Hoe velen die uit liefde tot de wereld en de zonde, bij hunne herstelling, van kwaad tot erger vervielen?

Ligt er daarenboven in het aangrijpen van alle deze geruststellingen niet een kennelijk bewijs, dat men weigerachtig is, als een doemwaardig zondaar, zich uit genade te laten zaligen en zijne *regtvaardiging* om niet

te zoeken in de verlossing, die in Christus Jezus is, welken God voorgesteld heeft tot eene verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot eene betooning van Zijne regtvaardigheid (1) en wien Hij aan zulk een geducht lijden niet zoude hebben blootgesteld, indien wij met andere gronden van regtvaardiging voor den hoogen Rigter volstaan konden?

Niet minder zeker is, dat men door het opzoeken dier gronden van rust den waren aard van het zalig worden toont te miskennen. *Zalig worden* is niet maar ontheven te zijn van straf, die op de zonde volgt en de vrees van veroordeeling; neen, onze rampzaligheid ligt zoo wel in de kracht, de heerschappij en den verdervendaard der zonde, als in derzelve strafschuld. Alle de verordeningen van het Evangelium — de geheele ontdekking van Christus, als den eenigen Behouder — alle de noodigingen Gods hebben ten doelwit, ons van die rampzaligheid hier reeds aanvankelijk te ontheffen, en ons zoo toe te bereiden voor den hemel, waar onze zaligheid en hetgeen de Bijbel *eeuwig leven* noemt, niet eerst begonnen, maar veeleer voortgezet en volmaakt wordt. Het is hier de tijd, om in het kennen van, in den omgang met God, in het aanbidden en gehoorzamen van Zijnen wil ons hoogst genoeg te leeren vinden. Daartoe alle de ontdekkingen van Gods liefde — daar

(1) Rom. III: 24: 25.

toe het opzoeken van ons, met de teederste verklaringen Zijner vergevensgezindheid — daartoe, dat Hij als Vader, schoon hoogst beleedigd en onberekenbaar getergd, ons het eerst de hand toereikt, om ons namelijk tot Hem te doen wederkeeren in ootmoed, om ons te doen bukken voor zijne genade, om ons bij het kruis van Christus, waaraan Hij zoo aandoenelijk toonde, welk een' afkeer Hij van de zonde zoowel, als welk eene liefde Hij voor zondaren had, onze' zonden te leeren verfoeijen en met de zaligste zelfsovergave ziel en ligchaam te doen veil hebben. Maar is dit de vrucht van het geloof — gaat het dus zamen dat hij, die in Christus is, een nieuw schepsel is — ligt onze zaligheid dus, zoowel in de vernieuwing van den smaak en de gezondheid van ons hart, als in de bevrediging van ons geweten, tegen het beangstigende der zonde? Welk een dwalend begrip is het dan, zich op eenige uitwendige voorregten te verlaten, of zich gerust te stellen met eenig voorbijgaand gevoel, zonder dat wij der zonde leeren afsterven of voor den hemel leeren leven? *Vergeving* en *bekering* — ziet daar de hoofdeelen onzer zaliging, maar die onafscheidelijk gepaard gaan. Het geloof aan de eerste moet de laatste ten gevolg hebben. *De liefde van Christus* (1), in een ootmoedig

(1) Kor. V: 14.

vertrouwen omhelst, *dringt ons tot wederliefde.*

Dat *niemand*, ten vijfde, *zich door ver-
schooningen of eenige verontschuldigen van
zijn ongeloof of onbekeerlijkheid late ophouden.*

Wij zondigen niet, of wij doen het vrij-
willig. Vandaar dat verleidingen zoo vele
kracht op ons hebben, zij vallen in onzen
smaak. Hoe ongegrond is het dan, zich op
verleidingen, ter onzer versooning, te be-
roepen. Wij kozen ongedwongen den weg
der verkeerdheden en immers deed niemand
het, althans niemand maakte daarop voort-
gangen, zonder kloppingen van zijn hart,
noch waarschuwingen der goddelijke liefde?

Nog misdadiger is het, als iemand zich
verontschuldigt, hoe gemeenzaam dit ook
zij, met de bijbelsche onderrigtingen, of
van *Gods vrijmagt* of van *'s menschen on-
vermogen en verdorvenheid*. Is *Gods vrijmagt*
de regel onzer handelingen, of is het de
opeiseling Gods in het Evangelie? Ja God
was ongehouden ons in zijne genade te doen
deelen, maar wanneer erkennen wij die
waarheid in hare kracht? Dan alleen, wan-
neer wij, uit gevoel van onze doemwaardig-
heid, ons gedrongen vinden, om gehoor te
geven aan dat bidden van *Gods heilgezanten*,
*die ons van Christus wege bidden, als of God
door hen bad: laat u met God verzoenen* (1)!
Hier naar zullen wij geoordeeld worden,

(1) Kor. V: 20.

wij althans, die juist daardoor, dat wij geboren zijn onder de bediening van het Evangelie, reeds tot toonbeelden verstrekken van vrije onderscheidene liefde, boven zoo vele volken, welke nooit dat licht bescheen, en zullen wij dan op Gods *vrijmagt* voortzondigen.

Even weinig gelooven wij ons *onvermogen* om onszelven te zaligen, zoolang wij de eer daarvan weigeren aan den gekomenen Zaligmaker. Hij vorderde niet, dat wij onszelven zaligden, maar dat wij ons lieten zaligen door Hem. Hoe vele proeven daarenboven geeft de mensch, door traagheid in het gebruik der genademiddelen, door verzuim van den plicht des gebeds; en door zijne gedachten af te trekken van hetgene hem opleiden kon ten goede, dat zijn *onvermogen* van eenen zedelijken aard is, dat hij niet konde, omdat hij niet wilde, en dat hij *zich aan Gods wet niet onderwierp, niet onderwerpen kon*, niet omdat hij van God terug gehouden werd, maar omdat *bedenken van zijn vleesch vijandschap was tegen God* (1), tegen dien God die ook hem verklaard had: *Ik zal het steenen hart uit u wegnemen en u een vleesschen hart geven* (2). Maar hoe zal deze mensch zich dan met zijne onmagt verschoonen kunnen! Ach! dat niemand, die tot hiertoe zich van God verwijderen bleef, hier zijne schuld miskenne en die op God werpe! Dat verdient

(1) Rom. VIII:7. (2) Ezech. XXXVI: 26.

Hij niet, die ons zijnen Zoon geschonken heeft, ook daartoe, dat Hij ons zegene en een iegelijk van ons afkeere van onze boosheden (1). Veel-
eer voeren wij de boosheid onzer harten tegen Hem ten hoogsten top, als wij ons in ongeloof tegen alle de vermaningen zijner opzoekende liefde verharden en ongevoelig blijven tegen die roepstem zijner ontferming: *wendt u naar mij toe en wordt behouden* (2).

Dat intusschen, ten zesde, geene twijfelmoedige bedenkingen u terug houden van het geloof in Christus.

Aarzeldet gij, mijne kranken! tot dit oogenblik, u vertrouwelijk te werpen in de armen van eenen noodigenden Heiland? Waarop gronde zich toch uwe twijfelmoedigheid? De grootheid uwer schuld maakte dien Verlosser voor u wel te noodzakelijker, maar niet te minder verkrijgbaar. *Kwam Hij niet om te zoeken en te zaligen dat verloren was* (3)? Toonde Hij bij zijne omwandeling op aarde niet dat Hij zondaars ontving (4) en is de bekeering van den tegenstrevenden Saulus niet voor alle eeuwen een bewijs, dat Hij *de voornaamste zelfs wil zaligen* (5)? Werdt u de boodschap des Evangeliums niet toegebracht als eene boodschap van genade? Was het niet *het bevel Gods zelf, dat gij geloofdet in den naam zijns Zoons* (6)? Het stond dan,

(1) Hand. III: 26. (2) Jes XLV: 22. (3) Luc. XIX: 10.

(4) Luc. XV: 2. (5) 1 Tim. I: 15. (6) 1 Joan. III, 23.

neen, het staat nog aan uwe keuze niet, u al of niet te laten zaligen. In dat licht beschouwd, is zelfs uwe ongeloovigheid uwe groote schuld, die gij het eerst erkennen moest, maar erkennen met een vertrouwelijk oog op Hem, *die vergeving en bekeering prediken* (1) *liet, zelfs het eerste, aan dat Jeruzalem*, dat Hem gekruisigd had. Of is zijne gerechtigheid niet toereikende om alle uwe ongerechtigheden te bedekken? Schenkt God ons die verdienste des Verlossers niet ter vertrouwelijke omhelzing? Heeft Hij de straf niet gedragen, de wet niet gehoorzaamd, den vloek niet weggenomen? Waarom zoudet gij uzelfen hiervan uitsluiten, daar God u niet uitsluit, maar integendeel u bidden laat: *laat u met God verzoenen!* en dat op dezen grondslag: *want dien, die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem?* (2) Indien gij niet mogt, niet moest gelooven in zijnen Zoon, zoude Hij u niet kunnen veroordeelen om uw ongeloof, hetwelk ons echter Joan. III vs. 18. duidelijk geleerd wordt.

Welligt weerhoudt u de gedachte, dat gij in u zelve niets goeds, geen ootmoed genoeg, geene levendigheid vindt, om met vrijmoedigheid u Gods genade toe te eigenen? Maar ach! verstondt gij, wat het (Rom. IV: 5) zegt:

(1) Luc. XXIV, 47. (2) 1 Kor. V. 20, 21.

die niet werkt, maar gelooft in Hem, die, niet den ootmoedigen, niet den gunstwaardigen, maar den goddeloozen regtvaardigt, dien wordt zijn geloof gerekend tot regtvaardiging, gij zoudt dan erkennen dat gelooven, niet is, zich op de deugdelijkheid of opregtheid zijner werkzaamheden te verlaten, (dit is werken) maar op dat onsaalbaar getuigenis Gods, dat Hij goddeloozen regtvaardigt, gij zoudt dan erkennen, dat hoe begeerlijk, hoe noodzakelijk het is een ootmoedig, opregt en levendig bestaan des gemoeds voor God te hebben, zulks, wel de vrucht, maar niet de grond onzes geloofs moet zijn. Ook zal dit de vrucht des ootmoedigen geloofs zijn, als gij dit leert beoefenen. Het kan niet anders, of geloof brengt liefde met zich. Alleen maar, zoekt de vrucht niet, voor dat 'er de wortel is, daar zij opgroeijen moet. Gij zoudt u wegschamen, dat gij niet reeds lang het Evangelie ontvangen hadt met de eenvoudige en onachterdochtige vertrouwelikheden van een kind, maar dat gij de genade van de hand gewezen hebt, omdat gij niet begrijpen kondet, hoe God u konde zaligen. Maar kon dan het gebeten Israël begrijpen, hoe het zien op de koperen slang tot genezing diende, en echter even zoo heeft ons de Heiland zelfs geleerd, dat die in geloove op Hem ziet, het eeuwige leven heeft (1).

(1) Joan. III. 14: 15.

Ontbreekt u, naar uwe gedachte, vreeze Gods, en liefde tot den Verlosser? Kwelt u de herinnering van menigerlei ontrouw en nalatigheid? Dat dit u wel tot verootmoediging strekke, maar niet tot wegneming uwer vrijmoedigheid of tot ontmoediging. In het verlegen wegvlugten onzer schuld kan Hij geen behagen vinden, maar wel in dat kinderlijk weenen voor God, waarbij het ons smart, dat wij zijne liefde zoo miskend, zoo ondankbaar beantwoord hebben, doch hetwelk geboren worden zal uit een vrijmoedig erkennen: *Hierin is de liefde Gods, niet dat wij Hem lief gehad hebben, maar dat Hij ons heeft lief gehad, en zijnen Zoon gegeven tot eene verzoening voor onze zonden (1). Het bloed van Jezus Christus is ons allen genoeg tot reiniging — ook tot reinigmaking onzer conscientien van doode werken, om den levenden God te dienen (2).* Dat Hij ons zalig maakt, is niet, omdat wij het verdienen, maar omdat wij het behoeven, en omdat Hij, tot verbazing der eeuwen, in het regtvaardigen en heiligen van doodschuldigen en slaven der zonde, eene proef geven wil, wat zijne wijsheid tegen den radeloozen staat van menschen wist uit te denken — wat de kruisverdiensten vermogten van zijnen mensch geworden Zoon — en wat de invloed vermogt van dien Goddelijken Geest, dien Hij ons in en

(1) 1 Joh. IV: 10. (2) Hebr. IX: 10.

met zijnen Zoon geschonken heeft. Ontvlugt dan, achterdochtige! de hand niet, die u ter verlossing wordt toegereikt, en geloof met vrijmoedigheid *dat getuigenis Gods, dat God ons het eeuwige leven heeft gegeven, en dat dit leven is in zijnen Zoon* (1).

Het is dit getuigenis, dat de eenige grondgrondslag is onzer hope en onzer vrijmoedigheid — De ervaring van de kracht en zaligende, zoowel als heiligende, vrucht van dat getuigenis kan ja, zoo dikwijls wij die met levendigheid ons herinneren, die geloofwaardigheid van dat getuigenis ophelderen, maar het is waarheid, omdat het waarheid is in zichzelf, naar de geloofwaardigheid van Hem, die het getuigde — Het wordt geene waarheid *door*, veel min *om* ons geloof, en *opdat* wij het gelooven, bij aanvang en bij voortgang, al voeden wij twijfeling over ons vorig geloof, en dan wordt het waarheid *in ons*. Immers het genot der vertroosting, die in dat getuigenis ligt, of deszelfs heiligend vermogen op ons, wordt niet ondervonden, dan *door* het geloof, maar het regt, dat wij hebben om het in geloof ons toe te eigenen, hebben wij alleen, als zondaars, naar Gods ontfermend welbehagen. En het is deze grond, waarin de hope op zalig worden, om Christus wille, zich blijmoedig vestigen mag, en welks ootmoedige en gedurig her-

(1) 1 Joan. V: 11.

vatte erkentenis, ons de ruste zal doen smaken, die in Christus is, zonder dat wij beschaamd worden in den dag van ons sterven.

Ik moet u, ten zevende, herinneren, dat toch tegen al het onaangename van uw lijden uw oog op den lijdenden Zaligmaker gevestigd zij! Wat droeg Hij niet om uwent wille? Van de kribbe, die Hem ten wieg was, tot aan het kruis openbaarde Hij zich als den Man van ongemak en smarten, voor wien niets te hard of te zwaar was, zoo Hij maar zondaren behouden mogt, die gaarne aan rust, aan spijs en drank verloochening oefende, die den beker, welken de Vader Hem gaf, gaarne dronk, hoe bitter ook, zoo hij uwe ziel maar redde. Dat deed Hij, die de liefde zijns Vaders en der Engelen was, de Heer van alles, de Gever van rust, de Schepper van voedsel, en zoudt gij, die niets bij Hem zijt, dan klagen als u tot genezing ook iets bitteres voorgescreven wordt? Gij, die nooit eene smart kunt gevoelen, welke nabij komt aan Zijne smarten! Gij voor wien Hij uit alle uwe lijdningen het allergrievenste, namelijk het dragen van den toorns uwes Regters, weggenomen heeft, daar Hij reeds dien toorn droeg? Ja, uwe krankheid kan toenemen, uwe ziekte langdurig, uwe teleurstelling op herstelling, door herhaalde instortingen, veelvuldig zijn: maar klaagde uw Verlosser ooit, al duurde het lang? Gedroeg Hij zich niet altijd als zulk

eenen, wiens, zaligheid lag, niet in Zijne vrijheid, leven of ontslag van smarten, maar in het doen van Gods wil? Uwe zaligheid ligt immers ook in uwe gezondheid niet? Zoude het u in de eeuwigheid niet reeds groot zijn, uwe ziel tot zulk een' duren prijs, als Jezus bloed was, behouden te zien, als was uw geheele leven voor het ligchaam eene aaneenschakeling van smarten geweest? Houdt dan het oog steeds op het kruis uwes Zaligmakers, en uw kruis zal u ligt vallen.

Laat, eindelijk, alle uwe bekommelingen en zorgen voor rekening van uwen hemelschen Vader.

Het is niet vreemd, dat er kwellingen op u aanvallen, hoe het met u gaan zal bij de toeneming uwer krankte — hoe gij de verschrikkingen des doods te boven komt — hoe uw hart te moede zal zijn bij het gevoel van de bezwijking des ligchaams — wat er worden zal van uwen geest bij het intreden in de donkere huishouding des afgescheiden staats — of ook, hoe het gaan zal met uwe achterblijvende vrienden, bloedverwanten, kinderen, met de zorgen daar gij uitstapt, de bezigheden die gij moet overlaten. Het is niet vreemd dat hier kwellingen oprijzen. Er zijn ook bestellingen, zoo met betrekking tot het bestuur onzer zaken, als tot het opzigt over zulken die achterblijven, die wij niet mogen verwaarloozen: maar als wij in dezen naar onze beste wetenschap handelen,

verdient dan de blijvende zorg onzes Hemel-
schen Vaders niet, dat wij *alle* verdere be-
kommeringen op Hem werpen (1), — dat wij
onze weezen Hem achterlaten — dat onze we-
duwen op Hem (2) betrouwen? Wij zijn im-
mers zoo noodzakelijk bij God niet, dat Hij
ophouden zoude met het behartigen van de
belangen onzer naatsbestaanden? Hij blijft
immers leven? Hij sterft nimmer. — Uw oog
blijve dus op die hand, die ook u gedragen
heeft en doorgeholpen — op de liefde van
uwen Verlosser, die, toen Hij stierf, aan
Zijne Moeder eenen anderen Zoon gaf (3) —
die ook weet, wat er aan u gemist wordt,
en dat gemis vergoeden zal.

Ja, wat er ook van u worde, dat geene
beanstiging u knelle! Gaaft gij het heil uwer
ziele in handen van uwen Verlosser, Hij zal
u niet verlaten. Bekommer u niet te veel
over de mogelijkheid der verflaauwing van
uw geloof; want uwe zaligheid hangt niet af
van de levendigheid uwes geloofs, maar van
de onveranderlijkheid en trouwe uwes Za-
ligmakers. Hij ondervond ook de verschrik-
kingen des doods, en zijn geloof bezweek in
die ure niet. In alle beangstigingen zal zijne
genade u genoeg zijn, (4) uwe ontbinding kan
spoedig zijn. Menigeen van Gods kinderen,
die lang voor den dood sidderde, heeft in

(1) Pet. V: 6. (2) Jer. XLIX: 11. (3) Joan. XIX: 27.

(4) 2 Kor. XII: 9.

die ure mogen vragen: Zou *dat* nu *sterven* zijn? Kundige artsen gaven daarenboven verzekering, dat het sterven, wanneer het benaauwd schijnt, zulks wel meest is in de oogen der omstanders, minder voor den stervenden, wiens gevoel dan veelal verdoofd, wiens levensgeesten bezwijmende zijn, en dus ook de bewustheid te minder. Uw Heiland voorts blijft werkzaam *in de dingen, die voor ons bij God te doen zijn*, (1) al ontzinken ons alle onze vermogens. Het donkere des doods en der afgescheidenheid ont-ruste u niet. Gij zult er *met Christus zijn* (2) en waar *Hij* is, is het zalig, Hij nam ziel en ligchaam onbereuwendelijk voor zijne rekening. Mogelijk is het nog de tijd niet van uwe ontbinding. Hij roept uit den dood terug naar zijn welbehagen, en als uwe zaligheid in een lang leven ligt, schenkt Hij het u zeker, al staan alle menschelijke uitzigten stil, maar *onderwerpt u Gode!* (3) Laat Hem uw lot besturen! Al duurt uwe krankheid eenen geruimen tijd, langer dan die van andeyen, verdenk de liefde en verwerp de kastijdingen uwes Vaders niet. Zoo groot is zijne magt, dat als zijne liefde dien weg van beproeving voor u niet noodig keurde tot uwe zaligheid, Hij in een oogenblik u redden zou. Bij het voleindigen van uwen loop zult gij zooveel aanbiddelijks zien in alle de bestellingen Gods

(1) Hebr. II: 17. (2) Phil. I: 23. (3) Jac. IV: 7.

over u, dat gij voor hetgene u nu treft zijne wijsheid zult danken, en als gij nu reeds die uitkomst voor u zaagt, met den oversten Leidsman uwer zaligheid, in het stof bukkende, zoudt zeggen: *Vader! niet mijn, maar uw wil geschiede!* (1) Ja! geloof dit, en gij zult de heerlijkheid Gods zien! (2) Daar is Jezus borg voor.

Houd dan goeden moed in Hem die uw leven, die uwe hope, die uwe verantwoording is, en die, als de ware Jozua, u over en door de Doods-Jordaan in Kanaän, ter zijner tijd, zal overbrengen. Wat al vertroosting en deelt ons in stervensnood het Evangelie niet mede! Ik wil er u eenige van herinneren. Uwe vrienden, uwe naastsbestaanden kunnen er, zelfs in de zwakste oogenblikken, u door bemoedigen! Zie hier eenige:

Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Joan. III: 16.

Dit is de wil des genen, die mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en ik zal hem opwekken ten uitersten dage. Joan. VI: 40.

Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven. Joan. XI: 25.

Het is volbragt. Joan. XIX: 30.

Indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven. Rom. V: 10.

(1) Matth. XXVI: 39. (2) Joan. XI: 40.

Het zij dat wij leven, wij leven den Heere, het zij dat wij sterven, wij sterven den Heer, het zij dan dat wij leven, het zij dan dat wij sterven, wij zijn des Heeren. Rom. XIV: 8.

De laatste vijand, die te niet gedaan wordt is de dood. 1 Kor. XV: 26.

Dood! waar is uwe prikkel? Hel! waar is uwe overwinning?

De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet.

Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door Jezus Christus onzen Heer! 1 Kor. XV: 55-57.

Wij weten, dat, zoo ons aardsche huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de Hemelen. 2 Kor. V: 1.

Het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin. Phil. I: 21.

Gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult gij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Kol. III: 3, 4.

Wij hebben geen Hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest doch zonder zonde. Hebr. IV: 15.

Gelijk het den mensch gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel.

Alzoo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde om veler zonde weg te nemen, zal ten anderenmale zonder zonde gezien worden van degenen, die hem verwachten tot zaligheid. Hebr. IX: 27, 28.

En orees niet. Ik ben de eerste en de laatste. En die leve, en ik ben dood geweest en ziet ik ben levende in alle eeuwigheid. Amen! En ik heb de sleutels der helle en des doods. Openb. I: 17, 18.